

Pamięć o wybitnych ekonomistach

W Parku Świątokrzkim przy Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie 10 października 2023 r. odbyła się 2. edycja sadzenia drzew *Zapuć korzenie w sercu miasta*. W ramach tej – zorganizowanej przez Zarząd Pałacu Kultury i Nauki – akcji dyrekcja Instytutu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk (INEPAN) posadziła dwa klony: imienia Cezarego Józefiaka i Jana Mujzela. Natomiast w ubiegłym roku, podczas 1. edycji tego wydarzenia, posadzone zostało drzewo imienia Jerzego Osiatyńskiego. W niniejszej edycji „Biuletynu” publikujemy wspomnienia o tych wybitnych ekonomistach. Są to teksty autorstwa prof. Andrzeja Szablewskiego – zastępcy dyrektora ds. naukowych i kierownika Zakładu Polityki Gospodarczej w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.



Więcej informacji: <https://radiokolor.pl/wiadomosci/n/11208/dzis-swiatowy-dzien-drzewa-w-parku-swietokrzyskim-posadzono-nowe-drzewa> <https://um.warszawa.pl/-/drzewa-swietuja>.



Andrzej Szablewski*

Cezary Józefiak (1932–2007) i Jan Mujzel (1923–2006)

Uzasadnienie decyzji o nadaniu imienia

Czuję się bardzo wzruszony, że jako Łódzianin mogę w ogromnym skrócie przedstawić sylwetki wywodzących się z Uniwersytetu Łódzkiego profesorów

* Prof. dr hab. Andrzej Szablewski, z-ca dyrektora ds. naukowych Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN.

Mujzela i Józefiaka, uważanych powszechnie za twórców łódzkiej szkoły ekonomii, której liczni przedstawiciele odegrali ważną rolę w transformacji polskiej gospodarki, bo byli wśród nich premier rządu, wielu ministrów oraz szefów organów centralnej administracji gospodarczej.

Chociaż obaj byli wybitnymi ekonomistami akademickimi, to już od lat 70. aktywnie włączyli się

w dyskusję nad reformowaniem gospodarki polskiej w kierunku jej urynkowienia. Okres „Solidarności”, a później stanu wojennego zradycyzował ich stosunek do postulowanych reform, bo rekomendowane przez nich rozwiązania wykraczały poza ramy ówczesnego ustroju gospodarczego, ale także i politycznego.

W tym okresie prof. Józefiak był aktywnym członkiem założonej przez intelektualistów i dziennikarzy, otwarcie opozycyjnej grupy pod nazwą „Konserwatorium – Doświadczenie i Przyszłość”. Ceną za jego, jak się wtedy mówiło, antysocjalistyczną postawę było zablokowanie na lata złożonego już w 1975 roku wniosku Rady Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, wniosku o nadanie prof. Józefiakowi tytułu profesora – ostatecznie tytuł ten otrzymał po 13 latach w 1988 roku. Z kolei prof. Mujżel po opuszczeniu Uniwersytetu Łódzkiego był od 1975 roku z-cą, a następnie dyrektorem Instytutu Planowania, który z przyczyn politycznych rozwiązany został w pierwszych dniach stanu wojennego.

Wyrazem uznania dla ich działalności na rzecz rynkowych reform gospodarki polskiej był udział – z ramienia „Solidarności” – obu Profesorów w obradach Okrągłego Stołu, w których kierowali pracami podstolika polityki gospodarczej. Naturalną kolejną rzeczą należeli później do najważniejszych osób tworzących koncepcję transformacji gospodarczej po 1989 roku i biorących udział w jej realizacji.

Prof. Mujżel był od momentu powołania w 1994 roku aż do swojej śmierci w 2006 roku przewodniczącym działającej przy Radzie Ministrów Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy RM. Z kolei prof. Józefiak swoją działalność pozaakademicką rozpoczął w 1989 roku, zostając senatorem pierwszej kadencji Senatu. Był także prezydentem Centrum im. A. Smitha 1995–1999 oraz członkiem RPP w jej pierwszej kadencji 1998–2004.

Obaj profesorowie wraz z prof. Osiatyńskim, któremu drzewko z Jego imieniem wkopaliśmy w ubiegłym roku, odegrali także bardzo ważną rolę w uczynieniu Instytutu Nauk Ekonomicznych jednym z najważniejszych ośrodków badań w zakresie teorii ekonomii i polityki gospodarczej. Prof. Mujżel związał się z Instytutem w 1982 roku, a więc praktycznie od początku jego istnienia, i pełnił aż do śmierci funkcję kierownika Zakładu Funkcjonowania Gospodarki. Prof. Józefiak pracę w INE PAN rozpoczął w 1990 roku jako pierwszy wybrany w trybie konkursu dyrektor Instytutu, a od 1999 roku aż do śmierci w 2007 roku pełnił funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu.

Tym wszystkim, którzy mieli przywilej współpracy z Nimi, zapisali się w pamięci jako osoby o niekwestionowanym autorytecie naukowym i moralnym oraz ogromnej kulturze osobistej. Wielu z nich bardzo dużo Im zawdzięcza, jeśli chodzi o własny rozwój naukowy. Dzisiejsza uroczystość jest więc może skromnym, ale bardzo szczerym wyrazem naszej wdzięczności dla obu Profesorów. ■